

AZ EDUKÁCIÓS HELYSZÍNEKKEL KAPCSOLATOS GYERMEKI VÉLEKEDÉSEK VIZSGÁLATÁNAK LEHETŐSÉGEI

MIHÁLY REGINA
EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM
PEDAGÓGIAI ÉS PSZICHOLÓGIAI KAR
NEVELÉSTUDOMÁNYI DOKTORI ISKOLA

EMBER ÉS KÖRNYEZET

GYERMEK ÉS KÖRNYEZET

EMBER ÉS KÖRNYEZET

GYERMEK ÉS KÖRNYEZET

TANULÁSI KÖRNYEZET

nem az intézmény által lezárt

SZOCIÁLIS ÉS FIZIKAI ASPEKTUSOK

EMBER ÉS KÖRNYEZET

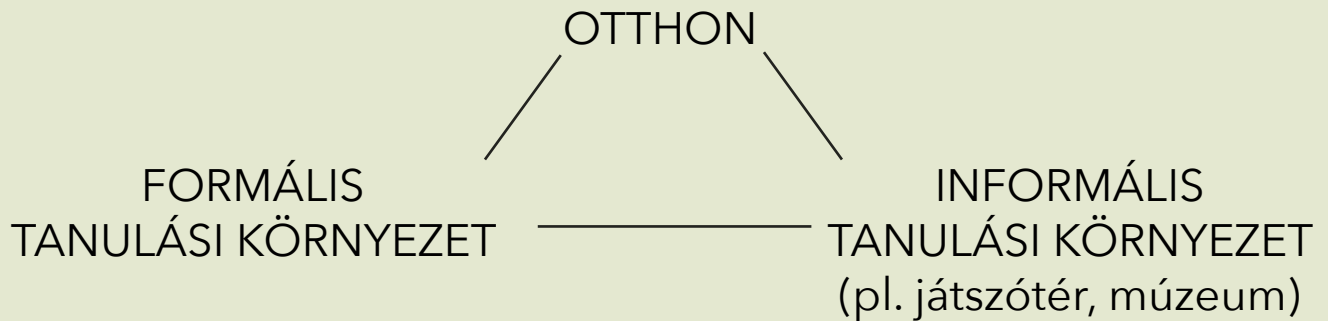

GYERMEK ÉS KÖRNYEZET

TANULÁSI KÖRNYEZET

nem az intézmény által lezárt

SZOCIÁLIS ÉS FIZIKAI ASPEKTUSOK

EMBER ÉS KÖRNYEZET

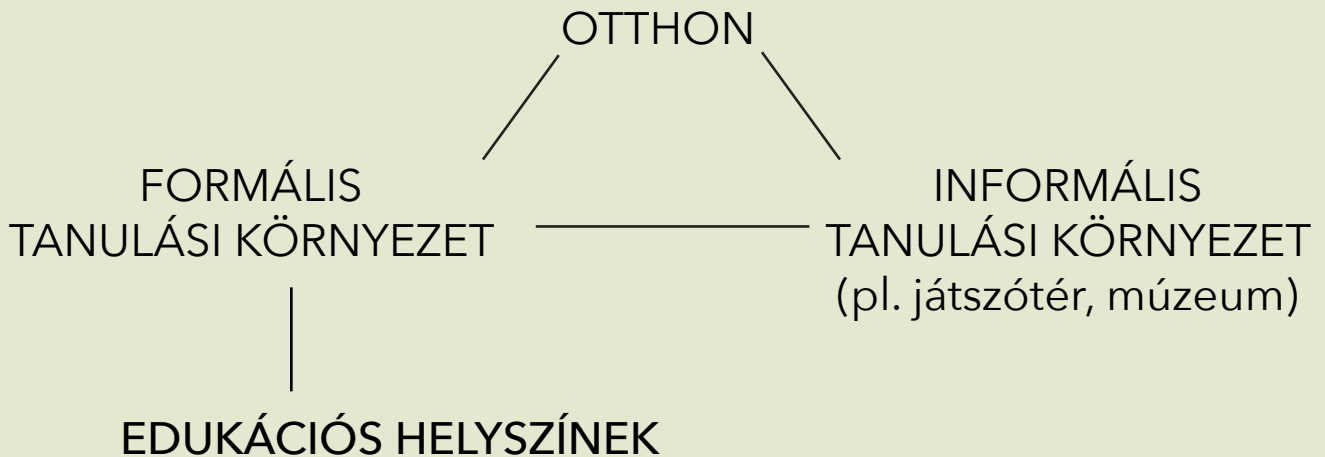

GYERMEK ÉS KÖRNYEZET

TANULÁSI KÖRNYEZET

nem az intézmény által lezárt

SZOCIÁLIS ÉS FIZIKAI ASPEKTUSOK

EDUKÁCIÓS HELYSZÍNEK ÉS MINŐSÉGÜK

-ÓVODA,ISKOLA-

EDUKÁCIÓS HELYSZÍNEK ÉS MINŐSÉGÜK

-ÓVODA,ISKOLA-

MINŐSÉG

óvodai vizsgálatok

A gyermek érzelmi, szociális és kognitív fej-

lődésére hatással van

(pl. Leseman et al., 2015)

EDUKÁCIÓS HELYSZÍNEK ÉS MINŐSÉGÜK

-ÓVODA,ISKOLA-

MINŐSÉG

óvodai vizsgálatok

A gyermek érzelmi, szociális és kognitív fejlődésére hatással van

(pl. Leseman et al., 2015)

nem egységesek az eredmények
(pl. Schmitt, S. A et al. 2018)

EDUKÁCIÓS HELYSZÍNEK ÉS MINŐSÉGÜK

-ÓVODA,ISKOLA-

MINŐSÉG

óvodai vizsgálatok

A gyermek érzelmi, szociális és kognitív fejlődésére hatással van

(pl. Leseman et al., 2015)

nem egységesek az eredmények
(pl. Schmitt, S. A et al. 2018)

KEVERT FUNKCIÓJÚ, KOMPLEX TEREK

sokféle felhasználó, különböző célok, igények

szempontok megismerése

+

figyelembevétele

KUTATÁSI IRÁNYOK

KÖRNYEZETPSZICHOLÓGIA

KUTATÁSI IRÁNYOK

KÖRNYEZETPSZICHOLÓGIA

KUTATÁSI IRÁNYOK

KÖRNYEZETPSZICHOLÓGIA

KUTATÁSI IRÁNYOK

KÖRNYEZETPSZICHOLÓGIA

KÜLÖNFÉLE SZEMPONTOK/ CÉLOK MENTÉN

KUTATÁSI IRÁNYOK

KÖRNYEZETPSZICHOLÓGIA

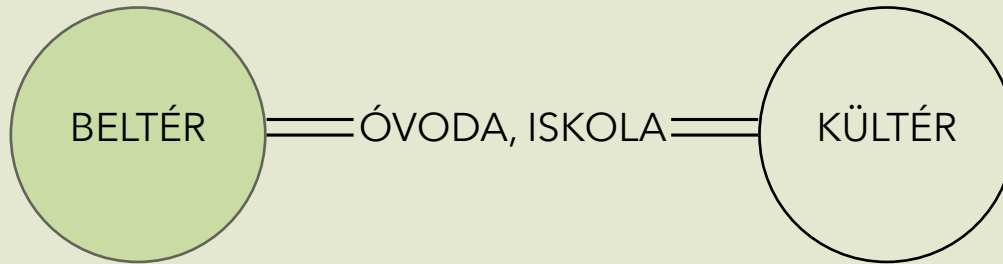

KÜLÖNFÉLE SZEMPONTOK/ CÉLOK MENTÉN

A fizikai környezet valamely jellemzője

KUTATÁSI IRÁNYOK

KÖRNYEZETPSZICHOLÓGIA

KÜLÖNFÉLE SZEMPONTOK/ CÉLOK MENTÉN

A fizikai környezet valamely jellemzője

TÉR GEOMETRIAI JELLEMZŐI

//téri elrendezés//

KUTATÁSI IRÁNYOK

KÖRNYEZETPSZICHOLOGIA

KÜLÖNFÉLE SZEMPONTOK/ CÉLOK MENTÉN

A fizikai környezet valamely jellemzője

TÉR GEOMETRIAI JELLEMZŐI

//téri elrendezés//

NEHEZEN TUDATOSULÓ INGERJELLEMZŐK

//pl. fény, megvilágítás, színek, zsúfoltság, zaj//

KUTATÁSI IRÁNYOK

KÖRNYEZETPSZICHOLÓGIA

KÜLÖNFÉLE SZEMPONTOK/ CÉLOK MENTÉN

A fizikai környezet valamely jellemzője

TÉR GEOMETRIAI JELLEMZŐI (pl. Mumcu, Düzenli, & Özbilen, 2010)
//téri elrendezés//

NEHEZEN TUDATOSULÓ INGERJELLEMZŐK (pl. Ata, Deniz & Akman, 2012)
//pl. fény, megvilágítás, színek, zsúfoltság, zaj//

Gyermeki viselkedés, fejlődés vizsgálata

KUTATÁSI IRÁNYOK

TERVEZÉS

-építészet, tájépítészet-

KUTATÁSI IRÁNYOK

TERVEZÉS

-építészet, tájépítészet-

EDUKÁCIÓS HELYSZÍNEK KIALAKÍTÁSA (pl. Tamáska, 2017)

összetett feladat

KUTATÁSI IRÁNYOK

TERVEZÉS

-építészet, tájépítészet-

EDUKÁCIÓS HELYSZÍNEK KIALAKÍTÁSA (pl. Tamáska, 2017)

összetett feladat

MULTIFUNKCIÓS TEREK

Közösség igényeinek
figyelembevétele

KUTATÁSI IRÁNYOK

TERVEZÉS

-építészet, tájépítészet-

EDUKÁCIÓS HELYSZÍNEK KIALAKÍTÁSA (pl. Tamáska, 2017)

összetett feladat

MULTIFUNKCIÓS TEREK

Közösség igényeinek
figyelembevétele

Tervezői szempontok

KUTATÁSI IRÁNYOK

TERVEZÉS

-építészet, tájépítészet-

EDUKÁCIÓS HELYSZÍNEK KIALAKÍTÁSA (pl. Tamáska, 2017)

összetett feladat

MULTIFUNKCIÓS TEREK

Közösség igényeinek
figyelembevétele

Pedagógiai célokhoz
igazodás

Tervezői szempontok

KUTATÁSI IRÁNYOK

TERVEZÉS

-építészet, tájépítészet-

EDUKÁCIÓS HELYSZÍNEK KIALAKÍTÁSA (pl. Tamáska, 2017)

összetett feladat

MULTIFUNKCIÓS TEREK

Közösség igényeinek
figyelembevétele

Pedagógiai célokhoz
igazodás

Tervezői szempontok

Környezetpszichológiai
szempontok

KUTATÁSI IRÁNYOK

TERVEZÉS

-építészet, tájépítészet-

EDUKÁCIÓS HELYSZÍNEK KIALAKÍTÁSA (pl. Tamáska, 2017)

összetett feladat

MULTIFUNKCIÓS TEREK

Közösség igényeinek
figyelembevétele

Pedagógiai célokhoz
igazodás

Tervezői szempontok

Környezetpszichológiai
szempontok

**GYERMEKEK
SZEMPONTJAI**

KUTATÁSI IRÁNYOK

HELYPREFERENCIA
VIZSGÁLATOK

KUTATÁSI IRÁNYOK

HELYPREFERENCIA ————— környezetpszichológia
VIZSGÁLATOK

*a fizikai környezet valamely
tényezőjéhez fűződő
pozitív/ negatív viszonyulás
(Düll, 2009)*

KUTATÁSI IRÁNYOK

HELYPREFERENCIA VIZSGÁLATOK

*a fizikai környezet valamely
tényezőjéhez fűződő
pozitív/ negatív viszonyulás
(Düll, 2009)*

környezetpszichológia

tervezés

//közösségi tervezés: közösséget bevonva alakít
(Ataol, Krishnamurthy & Van Wesemael, 2019)

KUTATÁSI IRÁNYOK

HELYPREFERENCIA VIZSGÁLATOK

*a fizikai környezet valamely
tényezőjéhez fűződő
pozitív/ negatív viszonyulás*
(Düll, 2009)

környezetpszichológia

tervezés

//közösségi tervezés: közösséget bevonva alakít
(Ataol, Krishnamurthy & Van Wesemael, 2019)

PARTICIPÁCIÓS MÓDSZEREK

(O'Reilly & Dogra, 2017)

KUTATÁSI IRÁNYOK

HELYPREFERENCIA VIZSGÁLATOK

*a fizikai környezet valamely
tényezőjéhez fűződő
pozitív/ negatív viszonyulás*
(Düll, 2009)

környezetpszichológia

tervezés

//közösségi tervezés: közösséget bevonva alakít
(Ataol, Krishnamurthy & Van Wesemael, 2019)

PARTICIPÁCIÓS MÓDSZEREK

(O'Reilly & Dogra, 2017)

fotózás

(pl. Einarsdottir, 2005)

vizuális alkotás (pl. rajz, kollázs)

(pl. Mayaba & Wood, 2015)

szerepjáték

(pl. Evans & Fuller, 1996)

videókészítés

történetmesélés

pl. Einarsdottir, 2005)

bábok/ babák/ plüssök

(pl. Jesuvadian & Wright, 2009)

térképezés

....

KUTATÁSI IRÁNYOK

HELYPREFERENCIA VIZSGÁLATOK

*a fizikai környezet valamely
tényezőjéhez fűződő
pozitív/ negatív viszonyulás*
(Düll, 2009)

környezetpszichológia

tervezés

//közösségi tervezés: közösséget bevonva alakít
(Ataol, Krishnamurthy & Van Wesemael, 2019)

PARTICIPÁCIÓS MÓDSZEREK

(O'Reilly & Dogra, 2017)

GYERMEKI NÉZŐPONT megismerése
gyerekek bevonásával

fotózás

(pl. Einarsdottir, 2005)

vizuális alkotás (pl. rajz, kollázs)

(pl. Mayaba & Wood, 2015)

szerepjáték

(pl. Evans & Fuller, 1996)

videókészítés

történetmesélés

pl. Einarsdottir, 2005)

bábok/ babák/ plüssök

(pl. Jesuvadian & Wright, 2009)

térképezés

....

KUTATÁSI MÓDSZEREK

KUTATÁSI MÓDSZEREK

EDUKÁCIÓS HELYSZÍN

KUTATÁSI MÓDSZEREK

EDUKÁCIÓS HELYSZÍN

GYEREKEKET VIZSGÁLÓ KUTATÁSOK

KUTATÁSI MÓDSZEREK

EDUKÁCIÓS HELYSZÍN

GYEREKEKET VIZSGÁLÓ KUTATÁSOK

MEGFIGYELÉS

SZÓBELI KIKÉRDEZÉS/ INTERJÚ

KISCSOPORTOS beszélgetés

PÁROS BESZÉLGETÉS

KUTATÁSI MÓDSZEREK

EDUKÁCIÓS HELYSZÍN

GYEREKEKET VIZSGÁLÓ KUTATÁSOK

MEGFIGYELÉS

SZÓBELI KIKÉRDEZÉS/ INTERJÚ

KISCSOPORTOS beszélgetés

PÁROS BESZÉLGETÉS

verbális alapú

kutatói felkészültség szükséges

nem aktivizál

(O'Reilly & Dogra, 2017)

KUTATÁSI MÓDSZEREK

EDUKÁCIÓS HELYSZÍN

GYEREKEKET VIZSGÁLÓ KUTATÁSOK

MEGFIGYELÉS

SZÓBELI KIKÉRDEZÉS/ INTERJÚ

KISCSOPORTOS beszélgetés

PÁROS BESZÉLGETÉS

verbális alapú

kutatói felkészültség szükséges

nem aktivizál

(O'Reilly & Dogra, 2017)

GYEREKEKKEL VÉGZETT KUTATÁSOK

különféle PARTICIPÁCIÓS MÓDSZEREK

KUTATÁSI MÓDSZEREK

EDUKÁCIÓS HELYSZÍN

GYEREKEKET VIZSGÁLÓ KUTATÁSOK

MEGFIGYELÉS

SZÓBELI KIKÉRDEZÉS/ INTERJÚ

KISCSOPORTOS beszélgetés

PÁROS BESZÉLGETÉS

verbális alapú
kutatói felkészültség szükséges
nem aktivizál
(O'Reilly & Dogra, 2017)

GYEREKEKKEL VÉGZETT KUTATÁSOK

különbéle PARTICIPÁCIÓS MÓDSZEREK

példa:
Einarsdóttir (2005)
kutatása

KUTATÁSI MÓDSZEREK

EDUKÁCIÓS HELYSZÍN

GYEREKEKET VIZSGÁLÓ KUTATÁSOK

MEGFIGYELÉS
SZÓBELI KIKÉRDEZÉS/ INTERJÚ
KISCSOPORTOS beszélgetés
PÁROS BESZÉLGETÉS

verbális alapú
kutatói felkészültség szükséges
nem aktivizál
(O'Reilly & Dogra, 2017)

GYEREKEKKEL VÉGZETT KUTATÁSOK

különbéle PARTICIPÁCIÓS MÓDSZEREK

példa:
Einarsdóttir (2005)
kutatása

SZEREPJÁTÉK+FOTÓ+BESZÉLGETÉS (kiscsoportos/ egyéni)

KUTATÁSI MÓDSZEREK

EDUKÁCIÓS HELYSZÍN

GYEREKEKET VIZSGÁLÓ KUTATÁSOK

MEGFIGYELÉS

SZÓBELI KIKÉRDEZÉS/ INTERJÚ

KISCSOPORTOS beszélgetés

PÁROS BESZÉLGETÉS

verbális alapú

kutatói felkészültség szükséges

nem aktivizál

(O'Reilly & Dogra, 2017)

GYEREKEKKEL VÉGZETT KUTATÁSOK

különbéle PARTICIPÁCIÓS MÓDSZEREK

példa:
Einarsdóttir (2005)
kutatása

SZEREPJÁTÉK+FOTÓ+BESZÉLGETÉS (kiscsoportos/ egyéni)

ELŐNYEI

önállóság

felhatalmazza őket a tevékenységre

indirekt

„szakértők” lesznek

gyerekek erősségeire épít

nem verbális alapú

bizalom

élvezik csinálni

aktív

KUTATÁSI MÓDSZEREK

EDUKÁCIÓS HELYSZÍN

GYEREKEKET VIZSGÁLÓ KUTATÁSOK

MEGFIGYELÉS
SZÓBELI KIKÉRDEZÉS/ INTERJÚ
KISCSOPORTOS beszélgetés
PÁROS BESZÉLGETÉS

verbális alapú
kutatói felkészültség szükséges
nem aktivizál
(O'Reilly & Dogra, 2017)

minden gyermeknél,
korosztálynál változó reakció!!
(vö.: Wiltz & Klein, 1996)

GYEREKEKKEL VÉGZETT KUTATÁSOK

különböző PARTICIPÁCIÓS MÓDSZEREK

példa:
Einarsdóttir (2005)
kutatása

SZEREPJÁTÉK+FOTÓ+BESZÉLGETÉS (kiscsoportos/ egyéni)

ELŐNYEI

önállóság
felhatalmazza őket a tevékenységre
indirekt
„szakértők” lesznek
gyerekek erősségeire épít
nem verbális alapú
bizalom
élvezik csinálni
aktív

ÖSSZEGZÉS

EDUKÁCIÓS TEREKET+GYERMEKI FEJLŐDÉST VIZSGÁLÓ KUTATÁSOK
- sokféle eredmény-

ÖSSZEGZÉS

EDUKÁCIÓS TEREKET+GYERMEKI FEJLŐDÉST VIZSGÁLÓ KUTATÁSOK

- sokféle eredmény-

└ nem egységes módszertan
+ számos háttértényező befolyásolja egy gyermek fejlődését

ÖSSZEGZÉS

EDUKÁCIÓS TEREKET+GYERMEKI FEJLŐDÉST VIZSGÁLÓ KUTATÁSOK

- sokféle eredmény-

└ nem egységes módszertan
+ számos háttértényező befolyásolja egy gyermek fejlődését

kulturális különbségek,
korosztályok,
gyermeki sokféleség kérdése...

ÖSSZEGZÉS

Edukációs terek/ ÓVODÁK minősége - GYERMEKI NÉZŐPONTBÓL - HIÁNY

vizsgálatok szükségesek
módszertan kifejlesztése javasolt

ÖSSZEGZÉS

Edukációs terek/ **ÓVODÁK** minősége - **GYERMEKI NÉZŐPONTBÓL** - HIÁNY

vizsgálatok szükségesek
módszertan kifejlesztése javasolt

Olyan környezet kialakítása,
amely támogatja a gyermeki fejlődést

A **GYERMEKEK** igényeinek
megismerésével+figyelembevételével

FELHASZNÁLT IRODALOM:

- Aguiar, A. L.; Aguiar, C.; Cadima, J.; Correia, N. & Fialho, M. (2019): Classroom quality and children's social skills and problem behaviors: Dosage and disability status as moderators. *Early Childhood Research Quarterly*, 49(10), 81-92.
- Ata, S., Deniz, A. & Akman, B. (2012): The physical environment factors in preschools in terms of environmental psychology: a review. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 46, 2034-2039.
- Ataol, Ö., Krishnamurthy, S. & van Wesemal, P. (2019): Children's participation in Urban Planning and Design: A systematic review. *Children, Youth and Environments*, 29(2), 27-47.
- Brinck, J., Leinonen, T., Lipponen, L. & Kallio-Tavin, M. (2020): Zones of participation – a framework to analyse design roles in early childhood education and care (ECEC), *CoDesign*, 16(1)
- Dindler, C., Smith, R. & Iversen, O. S. (2020): Computational empowerment: participatory design in education, *Co-Design*, 16(1), 66-80.
- Düll, A. (2009): Helyek, tárgyak, viselkedés. *Környezetpszichológiai tanulmányok*.
- Einarsdotter, J. (2005): Playschool in pictures: children's photographs as a research method. *Early Child Development and Care*, 175(6), 523-541.
- Hillier, B. (1996): *Space is the machine*. Press Syndicate of University of Cambridge.
- Jesuvadian, M.K. & Wright S. (2011): Doll tales: foregrounding children's voices in research. *Early Childhood Development and Care*, 181(3) 277-285.
- Keszei, B., Böddi, Zs. & Düll, A. (2019): Óvodás gyermekek csoportszobai térhasználatának vizsgálata a térszintaxis módszerével. *Gyermekeknevelés*, 7. (2-3), 45-63.
- Mashburn, A. J., Pianta, R. C., Hamre, B. K., Downer, J. T., Barbarin, O. A., Bryant, D., & Howes, C. (2008). Measures of classroom quality in prekindergarten and children's development of academic, language, and social skills. *Child Development*, 79, 732-749.
- Mayaba, N. N. & Wood, L. (2015): Using Drawings and Collages as Data Generation Methods With Children: Definitely Not Child's Play. *International Journal of Qualitative Methods*, 14(5) 1-10.
- Mumcu, S., Düzenli, T., & Özbilen, A. (2010). Prospect and refuge as the predictors of preferences for seating areas. *Scientific Research and Essays*, 5(11), 1223-1233.

van Liempd I. H., Oudgenoeg – Paz O. & Leseman, P. P. M. (2020): Do spatial characteristics influence behavior and development in early childhood education and care? *Journal of Environmental Psychology*, 67. 1-12.

O'Reilly, M. & Dogra, N. (2017): *Interviewing Children and Young People for Research*. SAGE.

Rapos, N., Gaskó, K., Kálmán, O. & Mészáros, Gy. (2011): *Az adaptív-elfogadó iskola koncepciója*. OFI. Budapest.

Read, M. A.; Sugawara, A. I. & Brandt, J. A. (1999): Impact of Space and Color in the Physical Environment on Preschool Children's Cooperative Behavior. *Environment and Behavior*, 31(3).

Slot, P. L.; Leseman, P. P. L.; Verhagen, J. & Mulder, H. (2015): Associations between structural quality aspects and process quality in Dutch early childhood education and care settings. *Early Childhood Research Quarterly*, 33 (2015) 64-76.